

Evropský orgán pro cenné papíry a trhy

Výroční zpráva

za rok 2012

Úvodní slovo předsedy

Orgán ESMA úspěšně završil svůj druhý rok činnosti jakožto nezávislý orgán dohledu pro cenné papíry a trhy Evropské unie. Tato druhá výroční zpráva dokumentuje, jak se orgán ESMA etabloval jako instituce a jakého pokroku dosáhl při plnění cílů, jež mu vytyčily Evropský parlament a Rada.

Mezi cíle orgánu ESMA, které popisují všechny jeho činnosti a opatření, patří:

- vytvoření jednotného souboru pravidel,
- zajištění sblížení dohledu v celé EU,
- dohled nad ratingovými agenturami,
- prosazování a podpora ochrany investorů a
- přispívání k finanční stabilitě EU.

Zatímco první rok činnosti orgánu ESMA se vyznačoval nestálými podmínkami na trhu, minulý rok byl navzdory přetrvávajícím potížím pro trhy rokem určitých zlepšení v oblasti ukazatelů systémových rizik na trzích s cennými papíry v EU, zejména pak ve druhé polovině roku 2012. Poté, co jsme zjistili, že z důvodu přetrvávající krize státních dluhů a bankovníctví, úpravy hodnocení rizik investory, rizika financování, potenciálních dlouhodobých důsledků nízkých úrokových sazeb a překážek pro řádné fungování trhu zůstávají ukazatele rizik na vysoké úrovni, však zdaleka nejsme optimističtí, pokud jde o rizika pro stabilitu našich trhů. Tuto situaci budeme nadále monitorovat v rámci svých každodenních povinností a při práci s Evropskou radou pro systémová rizika (ESRB).

Při plnění těchto úkolů orgán ESMA úzce spolupracoval s vnitrostátními příslušnými orgány členských států a pokračoval v rozvoji svých intenzivních pracovních vztahů s ostatními evropskými orgány dohledu: s Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA), Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropskou radou pro systémová rizika (ESRB).

Stejně jako v roce 2011 bylo nadále motivačním faktorem pro většinu činností orgánu ESMA provádění změn v oblasti regulace a dohledu, které EU označila za nezbytné pro překonání finanční krize a pro splnění svých závazků vybudovat odolnější finanční systém přijatých ve skupině G20. Klíčové oblasti, v nichž orgán ESMA zaznamenal hmatatelný pokrok v souvislosti s těmito cíli, byly: jeho práce na zavedení nového režimu dohledu nad ratingovými agenturami v EU, jeho práce na jednotném souboru pravidel a kroky ke sblížení dohledu ve všech členských státech.

Nyní, po 18 měsících svého dohledu nad ratingovými agenturami, orgán ESMA dokončil své první úplné kolo kontrol hlavních registrovaných subjektů a svá zjištění zveřejnil v březnu 2012. Zpráva poukázala na několik nedostatků a oblastí ke zlepšení, které nyní tvoří součást plánu dohledu jednotlivých subjektů. Naše tematická práce v roce 2012 se zaměřila na útvary compliance ratingových agentur a jejich metodiky pro rating bank, přezkum procesů zveřejňování a zavádění změn v metodikách pro rating bank, přesné a systematické uplatňování metodik a metodický proces přezkumu. Do konce roku 2012 jsme v EU zaregistrovali 19 ratingových agentur, přičemž jedna certifikovaná ratingová agentura byla z Japonska, a stále dostáváme další žádosti o registraci.

Orgán ESMA učinil významné kroky při tvorbě jednotného souboru pravidel za pomoci celé řady prostředků. Podstatou naší nejprestižnější práce byla tvorba technických norem ve dvou oblastech: prodeje na krátko a swapy úvěrového selhání, na podporu integrity trhu, a technických norem na podporu nařízení o infrastruktuře evropských trhů, což je v souladu se závazkem EU regulovat trh s OTC deriváty přijatým ve skupině G20. Kromě toho orgán ESMA poskytoval Evropské komisi poradenství v souvislosti se sekundárními právními předpisy týkajícími se prospektů cenných papírů, subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP), alternativních investičních fondů a prodejů na krátko. A konečně jsme na podporu svého cíle jednotného souboru pravidel poskytovali poradenství a podporu v oblasti tvorby právních předpisů včetně: směrnice MiFID 2 a nařízení MiFIR; směrnice

o zneužívání trhu (MAD) a nařízení o zneužívání trhu (MAR) a směrnice o centrálních deponitářích cenných papírů (CSD), kterou dokončují Evropský parlament a Rada.

Udělalí jsme velký pokrok při plnění svého mandátu dosáhnout sblížení postupů dohledu a regulace ve všech 27 členských státech. Zásahu na tom nese naše práce na tvorbě obecných pokynů pro činnosti na trhu zahrnující vysokofrekvenční obchodování, ale také silný důraz kladený na odvětví investic a správy aktiv. Součástí toho bylo vytvoření obecných pokynů, které se zabývají: správci alternativních investičních fondů, fondy obchodovanými na burze a subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) a vhodnosti poradenství pro investory a útvary compliance v investičních podnicích. Navíc jsme provedli srovnávací hodnocení činnosti vnitrostátních příslušných orgánů s cílem posoudit úroveň sblížení při uplatňování a prosazování práva EU a zveřejnili jsme přezkumy režimu prospektů cenných papírů a používání sankcí za zneužití trhu. A konečně, určení velkého počtu prominutí požadavků na transparentnost před uskutečněním obchodu podle směrnice MiFID přispělo ke společným postupům bez ohledu na hranice.

Společně s prací na sblížení dohledu hrál orgán ESMA důležitou roli při koordinaci opatření vnitrostátních příslušných orgánů v naléhavých případech, které souvisely s *nepříznivým tržním vývojem*. Toho jsme byli svědky v průběhu léta 2012, kdy se zhoršily podmínky na trhu v EU, a orgán ESMA sehrál klíčovou roli při koordinaci následných zákazů prodeje na krátko, které byly nařízeny. V listopadu se orgán ESMA ujal své nové oficiální role podle nařízení o prodeji na krátko a současně vydal svá stanoviska k omezením, která na svých trzích nařídilo Řecko a Španělsko.

Hlavním cílem, který je základem práce vykonávané regulátory trhů s cennými papíry, je zvýšit ochranu investorů a orgán ESMA není v tomto ohledu výjimkou. Od svého vzniku usilovně pracuje na posílení evropského rámce pro ochranu investorů prostřednictvím celé řady konkrétních iniciativ. V roce 2012 to představovalo již zmíněné obecné pokyny o fondech obchodovaných na burze a SKIPCP a vhodnosti poradenství pro investory a útvary compliance v investičních podnicích, které stejně jako harmonizační regulační postupy pomáhají posílit ochranu poskytovanou investorům. Kromě toho orgán ESMA vydal po zjištěném nárůstu stížností hlášených vnitrostátními orgány varování pro investory, v němž je upozornil na nástrahy, jimž investoři čelí, když pro investiční účely používají internet.

Vedle čistě regulačních nebo dohledových záležitostí orgán ESMA navýšil zdroje vymezené na podporu jeho cíle finanční stability, čímž zlepšil svoji schopnost posoudit rizika stability na finančních trzích. Práce orgánu ESMA v oblasti finanční stability je kombinací konkrétních projektů a pravidelného hlášení rizik. V minulém roce jsme dokončili konkrétní práci na rizicích spojených se současným trendem odvětví soustředit se na strukturované a komplexní retailové produkty. Vedle toho jsme provedli první hodnocení velikosti stínového bankovního systému v EU a zahájili jsme projekty analýzy trhů se swapy úvěrového selhání a přínosu odvětví zajišťovacích fondů k systémovým rizikům na finančních trzích.

Celosvětový aspekt reformy finančních trhů, včetně jejich propojenosti, znamenal, že se orgán ESMA v uplynulých dvanácti měsících výrazně zapojil do mezinárodní koordinace a spolupráce. To představovalo: podíl na mezinárodní koordinaci reformy OTC derivátů, schválení systémů dohledu nad ratingovými agenturami v různých jurisdikcích jako rovnocenných standardům EU a zahájení jednání o memorandu o porozumění týkajícím se dohledu nad alternativními investičními fondy. Orgán ESMA také přispívá k pracovním tokům Rady pro finanční stabilitu a nedávno se stal přidruženým členem Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO).

Společný výbor tří evropských orgánů dohledu, jimž jsou orgány ESMA, EBA a EIOPA, kterému jsem měl tu čest v roce 2012 předsedat, učinil velmi dobrý pokrok při plnění svých cílů spočívajících v zajištění jednotnosti jejich názorů na témata společného zájmu, v rozvoji společných řešení a ve výměně informací o jejich příslušných odvětvích.

Při výkonu svých úkolů orgán ESMA zajišťoval, aby všechny příslušné zainteresované subjekty měly příležitost přispět k našim rozhodnutím prostřednictvím otevřených veřejných konzultací, vzájemných kontaktů s různými sdruženími zainteresovaných subjektů, zastupujícími investory i účastníky trhu, a získávání stanovisek skupiny subjektů působících v oblasti cenných papírů a trhů.

Závěrem bych chtěl poděkovat kolegům z vnitrostátních orgánů členských států EU, kteří jako členové rady orgánů dohledu přispěli k významnému pokroku při plnění našich cílů, zatímco mí kolegové ve správní radě poskytovali pomoc a poradenství při zajišťování hladkého fungování orgánu.

A především, nic z toho by nebylo možné bez těch, jejichž odhodlání a nasazení umožnilo orgánu ESMA dosáhnout toho všeho, čeho dosáhl v roce 2012, tedy bez zaměstnanců orgánu. Těším se na dalších naplňujících dvanáct měsíců ve vedení tohoto týmu.

Steven Maijoor

předseda
Evropský orgán pro cenné papíry a trhy

Úvodní slovo výkonné ředitelky

Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) završil svůj druhý rok činnosti jako regulátor trhů EU s cennými papíry v roce 2012, který se stejně jako předchozí rok ukázal být rušným rokem a během kterého orgán ESMA musel plnit náročný pracovní program. Jako výkonná ředitelka jsem tudíž potěšena, že mohu oznámit, co to pro orgán ESMA v roce 2012 představovalo.

Budovat a rozšiřovat organizaci v podmínkách narůstajících povinností, v prostředí, kde finanční trhy jsou i nadále volatilní, může být náročné. Ukázalo se však, že orgán ESMA je schopen držet krok s tak vysokým počtem požadavků, jimž čelil z hlediska právních předpisů, organizace a nových povinností, a že je schopen je úspěšně plnit při celé řadě svých nových úkolů.

První polovině roku dominovalo zavádění našeho dohledu nad ratingovými agenturami a zajišťování regulačních technických norem na podporu připravovaných právních předpisů o cenných papírech. Klíčovým tématem celého roku byl nový soubor pravidel, jejichž cílem je zahrnout obchodování s OTC deriváty pod regulační dohled tím, že budou muset být podrobovány centrálnímu clearing. Díky tomuto novému nařízení EMIR získá orgán ESMA také klíčové povinnosti, podobné povinnostem ratingových agentur, z hlediska dohledu nad registry obchodních údajů, stejně jako účasti ve všech kolegiích ústředních protistran. Začali jsme se připravovat na to, abychom v roce 2013 byli tyto nové povinnosti schopni splnit.

Ačkoli velká část politické práce orgánu ESMA se soustředila na tvorbu jednotného souboru pravidel pro Evropskou unii (EU), začal i posun směrem k instituci, která se vedle své politické úlohy soustředí více na dohled a na sblížení dohledu. To se odrazilo v našem náboru. Celkově pokračoval růst orgánu ESMA po celý rok 2012 konstantním tempem, přičemž na jeho začátku měl tento orgán asi 60 zaměstnanců a koncem roku již 100. Přivítali jsme pracovníky z celé řady prostředí, včetně pracovníků se zkušenostmi z evropských orgánů, vnitrostátních orgánů dohledu a finančních trhů. Když se podíváme na dlouhý seznam povinností, které orgán ESMA bude mít podle nařízení EMIR a dalších právních předpisů, budou počet a rozmanitost zaměstnanců, které budeme potřebovat, stále růst. Velká část druhé poloviny roku 2012 proběhla ve znamení příprav na pokračující rozvoj orgánu v roce 2013, plánování náborů a zajišťování připravenosti provozní kapacity organizace na tento vývoj. To zahrnovalo mimo jiné získání souhlasu rozpočtových orgánů pro orgán ESMA ve věci rozšíření prostor orgánu na adrese 103 rue de Grenelle na dvě další poschodí.

Růst orgánu se však odrážel také v rostoucí zralosti v jiných oblastech, protože orgán ESMA vyvinul systémy a postupy potřebné k zajištění toho, aby jeho postupy týkající se financí, veřejných zakázek a dalších administrativních oblastí byly v souladu s přísnými pravidly stanovenými v rámci postupů EU, což je zásadní pro zajištění toho, aby byl orgán dohledu dobrým příkladem. V důsledku těchto přepracovaných procesů jsme dosáhli významných zlepšení naší provozní efektivity, což nám ve spojení se zavedením nových funkcí vnitřní kontroly umožnilo dosáhnout souladu s našimi cíli a úkoly v administrativní oblasti, jimiž nás pověřila EU.

Díky těmto zlepšením v procesech a postupech mohl orgán ESMA po celý rok udržovat vysokou úroveň provozní efektivity, aby bylo dosaženo důležitých cílů politiky uvedených v našem pracovním programu, jimiž je přímý dohled nad ratingovými agenturami a jejich registrace, zintenzivnění ochrany investorů, finanční stabilita a činnosti v oblasti sblížení dohledu.

Roční účetní závěrka orgánu ESMA za rok 2012 je odrazem nepřetržitého vývoje orgánu. Chtěla bych poděkovat všem zaměstnancům orgánu ESMA za jejich usilovnou práci, angažovanost a enormní přínos každého z nich k vynikajícím výsledkům dosaženým v roce 2012 často ve velmi krátkých lhůtách. Mé díky patří i mým kolegům ze správní rady a rady orgánů dohledu orgánu ESMA, všem z mnoha účastníků pracovních skupin, odvětvovým skupinám a všem zúčastněným subjektům, které přispěly k tomu, že rok 2012 byl pro orgán ESMA úspěšný.

Verena Ross
výkonná ředitelka
Evropský orgán pro cenné papíry a trhy

Obsah

Úvodní slovo předsedy	2
Úvodní slovo výkonné ředitelky	5
1. Úlohy a cíle orgánu ESMA	8
Cíle orgánu ESMA	8
Organizace orgánu ESMA	10
2. Výsledky orgánu ESMA z hlediska jeho cílů pro rok 2012	12
2.1 Finanční stabilita	13
2.2 Ochrana finančních spotřebitelů	13
2.3 Dohled	14
2.4 Jednotný soubor pravidel	14
2.5 Sbližování	15

1. Úlohy a cíle orgánu ESMA

Orgán ESMA byl zřízen v lednu 2011 a jeho posláním je posílit ochranu investorů a podporovat stabilní a dobře fungující finanční trhy v Evropské unii (EU). Jako nezávislá instituce orgán ESMA těchto cílů dosahuje tak, že vytváří jednotný soubor pravidel pro finanční trhy v EU a zajišťuje jeho důsledné uplatňování v celé EU. Současně přispívá k regulaci podniků poskytujících finanční služby s celoevropským dosahem, a to buď prostřednictvím přímého dohledu, nebo prostřednictvím aktivní koordinace činnosti vnitrostátních orgánů dohledu.

Organizační charakteristiky orgánu ESMA

Následujících šest charakteristik popisuje orgán ESMA a způsob, jakým plní své poslání a cíle:

- **evropský:** při plnění svých úkolů jedná orgán ESMA v zájmu EU. Organizace odráží rozmanitost EU,
- **nezávislý:** orgán ESMA je nezávislý na orgánech EU, vnitrostátních orgánech a účastnících finančního trhu,
- **spolupracující:** orgán ESMA spolu s vnitrostátními orgány tvoří síť orgánů dohledu nad finančními trhy v EU. Spolupracuje se všemi příslušnými evropskými institucemi, včetně Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA), Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), a s orgány dohledu mimo EU,
- **odpovědný:** rozhodování orgánu ESMA je transparentní a orgán vůči svým zúčastněným subjektům jedná otevřeně a podporuje účast všech zainteresovaných stran. Organizace je odpovědná Evropskému parlamentu, Evropské radě, Evropské komisi a širší veřejnosti,
- **profesionální:** orgán ESMA usiluje o vynikající odbornou úroveň, a proto zaměstnává vysoce kvalitní zaměstnance s velmi dobrou odbornou způsobilostí, znalostmi a zkušenostmi v oblasti finančních trhů a dodržuje řádnou praxi a postupy a
- **efektivní:** orgán ESMA využívá své zdroje účinně s cílem maximalizovat svůj dopad při podpoře ochrany investorů a stabilních a dobře fungujících trhů v EU.

Cíle orgánu ESMA

Řádná a efektivní regulace trhů s cennými papíry je klíčem pro růst, integritu a účinnost finančních trhů a ekonomiky Evropské unie a efektivní regulace a dohled jsou nepostradatelným faktorem při zajišťování a udržování důvěry mezi účastníky trhu. S cílem podpořit tyto podmínky byl orgán ESMA zřízen jako nezávislý orgán EU, který má zlepšit harmonizaci pravidel i postupů dohledu.

Aby dosáhl uplatňování harmonizovaných pravidel v celé EU, slouží orgán ESMA jako normalizační subjekt v oblasti právních předpisů týkajících se cenných papírů a poskytuje odborné poradenství, je-li k tomu zmocněn Evropskou komisí. Zastává též důležitou úlohu v přímém dohledu nad finančními aktéry s celoevropským dosahem, jako jsou nyní ratingové agentury a v budoucnosti registry obchodních údajů. V budoucnosti se orgán ESMA bude podílet i na dohledu nad ústředními protistranami prostřednictvím kolegií orgánů dohledu.

Výroční zpráva orgánu ESMA je důležitým nástrojem při zajišťování odpovědnosti v souvislosti s tím, jak orgán plní své cíle a roční pracovní program. Úlohu orgánu ESMA lze lépe pochopit prostřednictvím pěti cílů, které si sám vytyčil, a to jmenovitě:

Finanční stabilita

Aby mohl orgán ESMA přispívat k zajištění finanční stability trhů s cennými papíry v EU, je naprosto nezbytné, aby soustavně analyzoval trendy a včasné fázi identifikoval možná rizika a slabá místa na mikroobezřetnostní úrovni. Orgán ESMA toho dosahuje v mezinárodním měřítku a napříč odvětvími tím, že provádí ekonomické analýzy evropských trhů s cennými papíry a modeluje dopad potenciálního vývoje trhů.

Orgán ESMA pravidelně a v jednotlivých konkrétních případech o svých zjištěních informuje evropské

orgány, ostatní evropské orgány dohledu a Evropskou radu pro systémová rizika. Seskupení mikroúdadů shromážděných na úrovni dohledu je klíčem k identifikaci nárůstu možných rizik na makroúrovni pro hospodářství jako celek. Proto je zásadní pravidelně informovat všechny potřebné subjekty rozhodování, včetně, na úrovni EU, Výboru pro finanční služby (FSC) a diskusního stolu pro finanční stabilitu pořádaného Hospodářským a finančním výborem (EFC-FST). Počínaje rokem 2013 bude orgán ESMA také zveřejňovat pololetní zprávy za účelem zvýšení povědomí o potenciálních hrozbách pro finanční stabilitu. Orgán ESMA také přispívá k podpoře finanční stability koordinací mimořádných opatření v celé EU.

Ochrana investorů

Dalším důležitým úkolem orgánu ESMA je zajišťovat, aby zájmy investorů byly vždy řádně respektovány. Orgán ESMA toho dosahuje prosazováním transparentnosti, jednoduchosti a spravedlivých podmínek na trzích s cennými papíry pro spotřebitele finančních produktů či služeb. S cílem zajistit, aby měli investoři stejnou úroveň ochrany bez ohledu na místo prodeje nebo prodávaný produkt, orgán ESMA shromažďuje a analyzuje spotřebitelské trendy a podává o nich zprávy, přičemž podporuje iniciativy v oblasti finanční gramotnosti i vzdělávání a přispívá ke zlepšování společných pravidel pro zveřejňování údajů.

Je důležité, aby orgán ESMA sledoval nové i stávající finanční činnosti, protože tak bude moci posoudit potřebu toho, zda přijmout obecné pokyny a doporučení, která podporují bezpečné a stabilní trhy s cennými papíry, a posoudit sbližování regulačních postupů s cílem zajistit zlepšování ochrany investorů v celé EU.

Pokud orgán ESMA zjistí produkty, které mohou svou podstatou představovat závažné ohrožení investorů, zváží vydání varování. Jestliže současné legislativní návrhy vstoupí v platnost, bude orgán ESMA moci v krajním případě dočasně zakázat určité produkty. V rámci své činnosti v této oblasti se orgán ESMA bude zaměřovat na zajišťování toho, aby finanční informace poskytované účastníky trhu investorům byly jasné, srozumitelné a v souladu se stávajícími pravidly.

Jednotný soubor pravidel

Ve své úloze normalizačního subjektu orgán ESMA pracuje na vytvoření harmonizovaných regulačních technických norem v různých oblastech regulace cenných papírů. Přípravou těchto norem orgán ESMA přispívá k tvorbě jednotného souboru pravidel EU použitelného na všechny účastníky trhu a k vytváření rovných podmínek v celé EU. Tato činnost slouží též k podpoře kvality a jednotnosti vnitrostátního dohledu, zlepšené a důsledné ochrany investorů v celé EU a posílení kontroly nad skupinami působícími přeshraničně.

Sbližování

Orgán ESMA byl zřízen s cílem podporovat sbližování v oblasti dohledu, a tím snižovat regulatorní arbitráž vyplývající z odlišných postupů dohledu v celé EU. Odlišné postupy dohledu mohou ohrozit nejen integritu, účinnost a řádné fungování trhů, ale v konečném důsledku i finanční stabilitu.

Aby podpořil spravedlivé a vyvážené postupy dohledu, provádí orgán ESMA srovnávací hodnocení stávajících právních předpisů EU v oblasti cenných papírů. Kromě toho má orgán ESMA řadu nástrojů, kterými dosahuje sbližování regulace, včetně vydávání stanovisek, zahajování činnosti zprostředkovatele a v krajním případě postupu při porušení práva Unie.

Cílem orgánu ESMA je využít své práce v oblasti sbližování k podpoře svých činností v jiných oblastech pracovního programu, včetně zlepšování jednotného souboru pravidel prostřednictvím vydávání obecných pokynů a doporučení v oblastech, ve kterých existují rozdíly při uplatňování, a prostřednictvím poradenství poskytovaného Komisi v oblastech, které mohou případně vyžadovat revidované právní předpisy pro sladění postupů dohledu.

Dohled

Pravomoci orgánu ESMA v oblasti přímého dohledu se zaměřují na dvě skupiny účastníků finančních trhů, konkrétně na ratingové agentury a registry obchodních údajů. Od 1. července 2011 je orgán ESMA subjektem EU, který zodpovídá za registraci ratingových agentur a dohled nad nimi. Od roku 2013 bude mít orgán ESMA též pravomoc přímého dohledu nad registry obchodních údajů a bude se podílet na činnosti kolegií orgánů dohledu, které budou dohlížet na ústřední protistrany.

Při provádění dohledu nad účastníky finančního trhu s dosahem v celé Evropské unii, které mohou mít dopad na integritu finančních trhů EU, orgán ESMA přispívá k bezpečnějším a stabilnějším finančním

trhům a tím podporuje ochranu investorů.

Organizace orgánu ESMA

Orgán ESMA byl zřízen v lednu 2011 a od té doby nese odpovědnost za posilování ochrany investorů a podporu stabilních a dobře fungujících finančních trhů v EU. Jako nezávislá instituce orgán ESMA tohoto cíle dosahuje tak, že vytváří jednotný soubor pravidel pro finanční trhy v EU a zajišťuje jeho důsledné uplatňování v celé EU. Orgán ESMA přispívá k regulaci podniků poskytujících finanční služby s celoevropským dosahem, a to buď prostřednictvím přímého dohledu, nebo prostřednictvím aktivní koordinace činnosti vnitrostátních orgánů dohledu.

Správa a řízení orgánu ESMA

Správu orgánu ESMA zajišťují dva hlavní rozhodovací orgány: rada orgánů dohledu a správní rada. Orgán ESMA má předsedu zaměstnaného na plný úvazek, Stevena Maijooora, a výkonnou ředitelku, Verenu Rossovou. Oba sídlí v prostorách orgánu ESMA v Paříži, jejich funkční období činí pět let a může být jednou prodlouženo. Předseda odpovídá za přípravu práce rady orgánů dohledu a předsedá zasedáním rady orgánů dohledu i správní rady. Rovněž zastupuje orgán ESMA navenek.

Výkonná ředitelka je odpovědná za každodenní řízení orgánu včetně personálních otázek, za přípravu a provádění ročního pracovního programu, za vypracování návrhu rozpočtu orgánu a přípravu činnosti správní rady.

Rada orgánů dohledu ESMA

Vedle předsedy orgánu ESMA se rada orgánů dohledu skládá z vedoucích představitelů 27 vnitrostátních orgánů (pokud je v členském státě více než jeden vnitrostátní orgán, orgány se dohodnou, který z jejich vedoucích představitelů je bude zastupovat), jednoho pozorovatele z Evropské komise, zástupce orgánu EBA, zástupce orgánu EIOPA a jednoho zástupce Evropské rady pro systémová rizika. Kromě toho byly do role stálých pozorovatelů přizvány Norsko, Island a Lichtenštejnsko a již brzy se při svém vstupu do EU stane plnohodnotným členem Chorvatsko. Rada vede činnost orgánu ESMA a má konečnou rozhodovací odpovědnost ve věci přijímání stanovisek orgánu ESMA, doporučení, obecných pokynů a jakýchkoli jiných rozhodnutí, včetně poskytování poradenství orgánům EU.

Současné členy rady a shrnutí jejich zasedání za rok 2012 naleznete na internetových stránkách orgánu ESMA na adrese www.esma.europa.eu/bos.

Správní rada orgánu ESMA

Vedle předsedy orgánu ESMA tvoří správní radu šest členů (a jeden náhradník za každého člena) zvolených z rady orgánů dohledu jejími členy. Výkonná ředitelka a zástupce Evropské komise se účastní jako členové bez hlasovacího práva (s výjimkou rozpočtových záležitostí, v souvislosti s nimiž má Komise právo hlasovat).

Hlavní úlohou rady je zaměřovat se na otázky řízení orgánu, například na přípravu víceletého pracovního programu, rozpočet a personální zdroje.

Současné členy rady a shrnutí jejich zasedání v roce 2012 naleznete na internetových stránkách orgánu ESMA na adrese www.esma.europa.eu/mb.

Skupina subjektů působících v oblasti cenných papírů a trhů při orgánu ESMA

Podle nařízení o orgánu ESMA byla na podporu konzultací se subjekty působícími v oblastech souvisejících s úkoly orgánu ESMA zřízena skupina subjektů působících v oblasti cenných papírů a trhů (SMSG). Orgán ESMA je povinen konzultovat se skupinou SMSG své návrhy obecných pokynů a technických norem. Třicet členů skupiny SMSG se poprvé sešlo v červenci 2011 a bylo orgánem ESMA jmenováno na dobu dvou a půl roku na základě veřejné výzvy k vyjádření zájmu. Tito členové zastupují účastníky finančního trhu a jejich zaměstnance, spotřebitele a jiné retailové uživatele finančních služeb, uživatele finančních služeb a malé a střední podniky.

V roce 2011 skupina zvolila svým předsedou Guillauma Prache, zástupce spotřebitelů. Nápomocní mu jsou společní místopředsedové Peter de Proft, zástupce uživatelů finančních služeb, a Judith Hardtová, zástupkyně účastníků finančního trhu. V roce 2012 se skupina sešla při pěti příležitostech a navíc uspořádala dvě zasedání společně s radou orgánů dohledu ESMA. Skupina vydala celou řadu doporučení, stanovisek a zpráv v souvislosti s otázkami týkajícími se činnosti orgánu ESMA v oblasti tvorby politiky. Shrnutí těchto zasedání, jakož i výroční zprávu skupiny naleznete na internetových stránkách orgánu ESMA na adrese

www.esma.europa.eu/smsg.

2. Výsledky orgánu ESMA z hlediska jeho cílů pro rok 2012

Druhý rok činnosti orgánu ESMA byl ve znamení realizace změn ve finančních právních předpisech, které EU označila za nezbytné pro překonání finanční krize a pro splnění svých závazků vybudovat odolnější finanční systém přijatých ve skupině G20. Tři nejvýznamnější oblasti, v nichž orgán ESMA dosáhl pokroku z hlediska těchto cílů, byly:

- normy orgánu ESMA týkající se infrastruktury trhu (EMIR),
- jeho práce v souvislosti se zaváděním nového režimu dohledu nad ratingovými agenturami (CRA II) a
- zejména vstup v platnost nového nařízení EU o prodeji na krátko, kterým orgán ESMA získal nové pravomoci a povinnosti. Ty byly uplatněny již v den vstupu nařízení v platnost, kdy orgán ESMA vydal stanoviska k úsporným opatřením v Řecku a Španělsku.

Orgán splnil další důležité pracovní úkoly, které pomohly při další tvorbě jednotného souboru pravidel a při sblížení dohledu ve všech členských státech. Dvěma klíčovými oblastmi z hlediska tvorby souborů pravidel byly prodej na krátko a nařízení EMIR, což je v souladu se závazkem EU regulovat trh s OTC deriváty přijatým ve skupině G20. Kromě toho orgán ESMA poskytoval poradenství o sekundárních právních předpisech týkajících se prospektů cenných papírů a subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů i alternativních investičních fondů. Na podporu našeho cíle, kterým je jednotný soubor pravidel, to představovalo i přípravné práce na nových připravovaných právních předpisech o cenných papírech, jako je směrnice MiFID 2 a nařízení MiFIR, směrnice o zneužívání trhu (MAD), nařízení o zneužívání trhu (MAR) a směrnice o centrálních deponitářích cenných papírů (CSD), kterou dokončují Evropský parlament a Rada.

Orgán ESMA postoupil vpřed i ve věci sblížení postupů dohledu a regulace v celé EU. Tato činnost zahrnovala vydávání obecných pokynů pro činnost na trhu, například vysokofrekvenční obchodování, ale zabývala se i problematikou správců alternativních investičních fondů, fondů obchodovaných na burze a klasických SKIPCP. Součástí toho byly i obecné pokyny o vhodnosti poradenství pro investory a útvary compliance v investičních podnicích. Pro určení těch oblastí stávajících právních předpisů, kde sblížení může proběhnout v ještě větší míře, prováděl orgán ESMA v roce 2012 srovnávací hodnocení činnosti vnitrostátních orgánů s cílem posoudit míru sblížení při uplatňování a prosazování regulace EU a zveřejnil přezkumy režimu prospektů cenných papírů a používání sankcí za zneužití trhu.

Pokud jde o trhy s cennými papíry, na nichž v porovnání s rokem 2011 došlo v roce 2012 k určitému uvolnění, hrál orgán ESMA klíčovou roli při koordinaci opatření vnitrostátních příslušných orgánů v naléhavých případech, které souvisely s nepříznivým tržním vývojem. Současně posílil svou činnost v oblasti sledování trhu a zpravodajství při podávání zpráv institucím EU, zejména Evropské radě pro systémová rizika, což v konečném důsledku přispívá ke zvyšování povědomí o rizicích a trendech na finančních trzích.

Ve svém druhém roce dohledu nad ratingovými agenturami orgán ESMA dokončil své první úplné kolo šetření v hlavních ratingových agenturách, při kterém odhalil nedostatky a určil oblasti, které je nutné zlepšit. Příslušná zpráva byla zveřejněna v březnu. V roce 2012 orgán ESMA zkoumal metodiky ratingových agentur pro rating bank, včetně přezkumu procesů zveřejňování. Do konce roku 2012 orgán ESMA zaregistroval v EU 19 ratingových agentur, přičemž jedna certifikovaná ratingová agentura byla z Japonska. Orgán ESMA stále dostává další žádosti o registraci.

Větší část naší práce jako normalizačního subjektu a orgánu dohledu je motivována naším cílem, který spočívá v ochraně investorů. Ochrana práv investorů může mít mnoho forem, včetně normativních pravidel pro podniky nabízející služby, ale zahrnuje i vzdělávání a upozorňování investorů na potenciální rizika. V roce 2012 orgán ESMA vydal po zjištěném nárůstu stížností hlášených vnitrostátními orgány varování pro investory, v němž je upozornil na nástrahy, jimž investoři čelí, když pro investiční účely používají internet.

Dalším prostředkem pro zajištění ochrany investorů je zabezpečit, aby existovala správná míra transparentnosti pro investiční produkty díky vysoce kvalitním informacím, což je téma, které má pro orgán ESMA stále vysokou prioritu. Znamenalo to sledovat vývoj a prosazovat stanovisko orgánu v rámci komunity mezinárodního finančního výkaznictví a mezinárodních normalizačních subjektů. Při plnění této úlohy orgán ESMA přispěl k rozvoji mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) a byl nápomocen v souvislosti s problematikou týkající se účetnictví, například uplatňování IFRS při řešení státního dluhu.

Vedle této důležité politické úlohy orgán ESMA pokračoval ve své práci při sdílení zkušeností mezi vnitrostátními orgány dohledu na téma dohledu nad trhem a záležitostmi týkajícími se připravovaných změn stávajících právních předpisů EU, včetně směrnice o prospektu cenných papírů a směrnice o transparentnosti, nabídek převzetí atd.

Orgán ESMA také pokročil ve své společné práci v této oblasti s ostatními evropskými orgány dohledu a s Evropskou radou pro systémová rizika. V roce 2012 spolupracovaly tři evropské orgány dohledu, tj. ESMA, EBA a EIOPA, ve svém společném výboru v meziodvětvových otázkách: zkoumaly meziodvětvová rizika, ochranu investorů a finanční inovace, řešily problematiku dohledu nad finančními konglomeráty a všimaly si i takových problémů, jako je praní peněz.

2.1 Finanční stabilita

Finanční stabilita se pravděpodobně nejlépe definuje jako situace, v níž finanční systém obecně funguje hladce bez jakýchkoli narušení a v níž je systém, zahrnující finanční zprostředkovatele, trhy a infrastrukturu trhu, schopen absorbovat finanční a skutečné šoky, aniž to má dopad na aktiva k alokaci. Finanční stabilita znamená, že finanční systém by měl být schopen účinně a hladce převádět zdroje od střadatelů k investorům, rizika by měla být posuzována i řízena a přesně oceňována.

V souladu s tím vyžaduje zajištění finanční stability identifikaci hlavních trendů, rizika a slabých míst při alokaci finančních zdrojů od střadatelů k investorům a chybném oceňování nebo nesprávném řízení finančních rizik. Toto monitorování musí být progresivní: neefektivnosti při alokaci kapitálu nebo nedostatky při oceňování a řízení rizik mohou ovlivnit finanční stabilitu a v konečném důsledku i ekonomickou stabilitu. Monitorování vývoje na mikroúrovni i makroúrovni je základem, což se odráží ve zřízení orgánu ESMA, jeho sesterských orgánů EBA a EIOPA a konečně i Evropské rady pro systémová rizika, kde se informace spojují na makroúrovni.

Tato spolupráce je klíčem pro záležitosti týkající se stability, neboť aktiva směřují od investora k dlužníkovi právě finanční zprostředkovatelé, například banky, pojišťovny a jiní institucionální investoři, a peníze a finanční aktiva proudí mezi kupujícími a prodávajícími přes infrastrukturu trhu.

Podrobně je práce orgánu ESMA v oblasti finanční stability popsána v úplné anglické verzi výroční zprávy, kterou naleznete na adrese <http://www.esma.europa.eu>.

2.2 Ochrana finančních spotřebitelů

Dalším důležitým úkolem pro orgán ESMA je zajištění ochrany práv spotřebitelů. Orgán ESMA toho dosahuje prosazováním transparentnosti, jednoduchosti a spravedlivých podmínek na trzích s cennými papíry pro spotřebitele finančních produktů či služeb. S cílem zajistit, aby měli investoři stejnou úroveň ochrany bez ohledu na místo prodeje nebo prodávaný produkt, orgán ESMA shromažďuje a analyzuje spotřebitelské trendy a podává o nich zprávy, přičemž podporuje iniciativy v oblasti finanční gramotnosti i vzdělávání a přispívá ke zlepšování společných pravidel pro zveřejňování údajů, aby spotřebitelé mohli přijímat vhodná investiční rozhodnutí.

Pokud orgán ESMA zjistí jakékoli produkty, které mohou svou podstatou představovat závažné ohrožení investorů, zváží vydání varování. Jestliže současné legislativní návrhy vstoupí v platnost, bude mít orgán ESMA pravomoc v krajním případě dočasně zakázat určité produkty. V rámci své činnosti v této oblasti se orgán ESMA bude zaměřovat na zajišťování toho, aby finanční informace poskytované účastníky trhu investorům byly jasné, srozumitelné a v souladu se stávajícími pravidly.

Podrobně je práce orgánu ESMA v oblasti ochrany spotřebitelů popsána v úplné anglické verzi výroční

zprávy, kterou naleznete na adrese <http://www.esma.europa.eu>.

2.3 Dohled

Chybějící harmonizace finančního dohledu před finanční krizí a během ní vedla Evropský parlament k tomu, aby vyzval ke krokům směrem k integrovanějšímu evropskému dohledu s cílem zajistit skutečné rovné podmínky pro všechny subjekty na úrovni EU a reagovat na rostoucí integraci jejich finančních trhů. Evropský systém dohledu nad finančním trhem (ESFS), jehož součástí je orgán ESMA, byl vytvořen tak, aby uvedené nedostatky překonal a představoval systém, který je v souladu s cílem stabilního a jednotného trhu finančních služeb EU a který spojuje vnitrostátní orgány dohledu v silné síti v rámci EU.

Bylo rovněž rozhodnuto o prosazování evropského přístupu k dohledu nad celounijními subjekty, jako jsou kolegia dohledu v bankovní oblasti a pro následné obchodování (ústřední protistrany). Kromě toho byl orgán ESMA pověřen stát se jediným orgánem dohledu nad ratingovými agenturami v EU. Totéž bude počínaje rokem 2013 platit i pro registry obchodních údajů – úložiště údajů, která shromažďují, ukládají a zpřístupňují údaje o clearingů a vypořádání. Při provádění dohledu nad účastníky finančního trhu s dosahem v celé Evropské unii, kteří mohou mít vliv na integritu finančních trhů EU, orgán ESMA přispívá k bezpečným a stabilním finančním trhům, které zase podporují ochranu investorů.

Orgán ESMA se ujal odpovědnosti za dohled nad ratingovými agenturami zaregistrovanými v EU v červenci 2011. Jelikož počet zaregistrovaných ratingových agentur postupně rostl, přesouvala se úloha orgánu ESMA progresivně od zajištění soudržnosti a jednotnosti přes posuzování žádostí o registraci k jeho současné úloze v oblasti politiky a dohledu v souvislosti s ratingovými agenturami.

Podrobně je práce orgánu ESMA v oblasti dohledu popsána v úplné anglické verzi výroční zprávy, kterou naleznete na adrese <http://www.esma.europa.eu>.

2.4 Jednotný soubor pravidel

Finanční krize odhalila, jaké negativní vlivy mohou mít nejednotně uplatňované právní předpisy na finanční trhy, jejich spotřebitele a ekonomiky obecně. Proto bylo považováno za nezbytné zavést účinné nástroje pro harmonizovanější uplatňování práva EU v jednotlivých členských státech. Na podporu větší soudržnosti v právních předpisech o cenných papírech a při jejich uplatňování může orgán ESMA vydávat regulační technické normy, aby zajistil rovné podmínky a náležitou ochranu investorů. Jako subjekt s vysoce specializovanou odborností je orgánu ESMA, v oblastech vymezených právem EU, svěřen úkol vypracovat návrh regulačních technických norem, které dále upřesňují a vyjasňují právní předpisy EU na úrovni 1.

Tyto regulační technické normy se zaměřují na zvýšení kvality a jednotnosti vnitrostátního dohledu, posílení kontroly nad skupinami působícími přeshraničně a vytvoření jednotného souboru pravidel EU, který by se vztahoval na všechny účastníky finančního trhu na vnitřním trhu. Orgán ESMA plní svou úlohu nebo bude tuto úlohu plnit u právních textů definujících evropské trhy s cennými papíry (směrnice MiFID), jejich infrastrukturu (EMIR) a řádné fungování (prodej na krátko, směrnice MAD), ale též v případě regulačních technických norem pro klíčové účastníky finančních trhů, jako jsou ratingové agentury a investiční fondy (SKIPCP, alternativní investiční fondy).

Podrobně je práce orgánu ESMA v oblasti jednotného souboru pravidel popsána v úplné anglické verzi

výroční zprávy, kterou naleznete na adrese <http://www.esma.europa.eu>.

2.5 Sbližování

Orgán ESMA byl zřízen s cílem podporovat sbližování v oblasti dohledu tím, že bude snižovat regulační arbitráž vyplývající z odlišných postupů dohledu v celé EU, které mohou ohrozit nejen integritu, účinnost a řádné fungování trhů, ale v konečném důsledku i finanční stabilitu.

Cílem orgánu je využít své práce v oblasti sbližování k podpoře svých činností v jiných oblastech pracovního programu, včetně zlepšování jednotného souboru pravidel prostřednictvím vydávání obecných pokynů a doporučení v oblastech, ve kterých existují rozdíly při uplatňování, a prostřednictvím poradenství poskytovaného Evropské komisi v oblastech, které mohou případně vyžadovat revidované právní předpisy pro sladění postupů dohledu.

Podrobně je práce orgánu ESMA v oblasti sbližování popsána v úplné anglické verzi výroční zprávy, kterou naleznete na adrese <http://www.esma.europa.eu>.